

Asia: VN/20350/2024

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (panimoiden, tislaamoiden ja viinitilojen ulosmyyntioikeuden laajentaminen)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Hyvinvointiala Hali ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Hali pitää tärkeänä, että alkoholilainsäädäntöä tarkastellaan myös sosiaali- ja terveystieteiden sekä työelämän vaikutusten näkökulmasta. Alkoholin saatavuuden lisääminen on tutkitusti yhteydessä kulutuksen lisääntymiseen ja siitä aiheutuvien haittojen kasvuun. Vaikka esitetty muutos koskee rajattua toimijajoukkoa ja valmistuspaikkasidonnaista myyntiä, se on osa laajempaa alkoholilainsäädännön muutosten kokonaisuutta, jossa saatavuutta helpottavia uudistuksia on toteutettu vaiheittain. Näiden muutosten yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi kokonaisuutena. Alkoholin myyntikanavien lisääminen vaikeuttaa myös Alkon monopoliaseman turvin toteuttamaa alkoholihaittoja vähentävää tehtävää, kun kulutusta ohjaava vähittäismyyntijärjestelmä pirstaloituu.

Samanaikaisesti sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä toimii merkittävän resurssipaineen alla. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuudessa on jo nykytilanteessa puutteita, ja hyvinvointialueet joutuvat sopeuttamaan palvelurakennettaan ja resurssejaan. Hali pitää ongelmallisena kehityssuuntaa, jossa alkoholin saatavuutta lisätään samaan aikaan, kun päihde- ja perhepalveluista joudutaan säästämään. Alkoholista aiheutuvien haittojen lisääntyminen heijastuu suoraan palvelutarpeeseen ja kustannuksiin. On myös huomattava, että alkoholin aiheuttamien suorien sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmään kohdistuvien kustannusten lisäksi alkoholi aiheuttaa elinkeinoelämälle merkittäviä välillisiä kustannuksia työkykyisten työkykyongelmina.

Hali haluaa muistuttaa myös, että alkoholin käytön haitat kohdistuvat usein suoraan lapsiin ja perheisiin. Suomessa elää jo nyt suuri määrä lapsia perheissä, joissa on vakavia päihdeongelmia. Alkoholin saatavuuden helpottaminen heikentää erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten

arjen turvallisuutta ja hyvinvointia, vaikka muutoksen vaikutus kokonaiskulutukseen arvioitaisiin vähäiseksi. Alkoholin käytön lisääntyminen saattaa näkyä myös lastensuojelun tarpeen kasvuna.

Blomgren Tiina  
Hyvinvointiala HALI ry